

GMO : EU vs USA ในเวที TTIP และผลกระทบต่อไทย

1. ภูมิหลังการเจรจา EU-US Transatlantic Trade and Investment Partnership (TTIP)¹ โดยมีเป้าหมายเพื่อเปิดเสรีการค้าการลงทุนระหว่างสหภาพยุโรปกับสหรัฐอเมริกา คิดเป็นอัตราส่วนรวมร้อยละ 40 ของการผลิตของเศรษฐกิจโลก ซึ่งนับว่าการค้าของสองประเทศนี้มีขนาดใหญ่ที่สุดของโลก คาดว่าจะทำให้มีตำแหน่งงานและการจ้างงานเพิ่มขึ้น² ซึ่งจะช่วยให้สหภาพฯ หลุดพ้นจากวิกฤตเศรษฐกิจ ทั้งนี้ TTIP ยังรวมถึงการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ (public procurement) ผลการศึกษาโดยสถาบัน Centre for Economic Policy Research ที่กรุงลอนดอน แจ้งว่า เมื่อการเจรจามีผลบังคับใช้ เศรษฐกิจของสหภาพฯ จะขยายตัวคิดเป็นมูลค่าปีละประมาณ 120 พันล้านยูโร³ การส่งออกไปสหรัฐฯ เพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 28 เป็นผลให้การส่งออกสินค้าและบริการมีรายได้เพิ่มขึ้นปีละประมาณ 187 พันล้านยูโร โดยเฉลี่ยผู้บริโภคในสหภาพฯ แต่ละครอบครัวที่มีสมาชิก 4 คน จะมีรายรับเพิ่มขึ้นปีละประมาณ 545 ยูโร ในการเจรจา TTIP นี้ทั้งสองฝ่ายเน้นแก้ปัญหา/อุปสรรคหลังพรมแดนที่เกี่ยวกับกฎระเบียบ (behind the border in regulations) อุปสรรคที่มีใช่ภาษี (non-tariff barriers) และกฎระเบียบที่ยุงยากทำให้ล่าช้า (red tape) หากสามารถลดได้ คาดว่าจะเพิ่มมูลค่าการค้ารวมประมาณร้อยละ 80 เนื่องจากสามารถลดค่าใช้จ่ายที่เกิดจากกฎระเบียบที่ยุงยากดังกล่าว ทั้งนี้ ผลการศึกษาของสหภาพยุโรป กล่าวว่า ผลการเจรจาจะเป็นประโยชน์ทำให้เศรษฐกิจต่อประเทศต่างๆ ทั่วโลก (เช่น ลาตินอเมริกา แอฟริกา และเอเชีย) ขยายตัวประมาณ 100 พันล้านยูโรต่อปี และจะทำให้การค้าของโลกมีความแข็งแกร่งและมีวินัยยิ่งขึ้น⁴

โดยมีการเจรจา 4 รอบดังนี้ : รอบแรก 8-12 กรกฎาคม 2556 ที่ กรุงวอชิงตัน ดี.ซี.⁵
รอบสอง 11-15 พฤศจิกายน 2556 ที่ กรุงบรัสเซลส์
รอบสาม 16-20 ธันวาคม 2556 ที่ กรุงวอชิงตัน ดี.ซี.
รอบสี่ 10- 14 มีนาคม 2557 ที่ กรุงบรัสเซลส์

ในการเจรจา TTIP ระหว่างสหภาพยุโรปกับสหรัฐอเมริกา คาดว่า ประเด็น GMO ซึ่งเป็นประเด็นทางการเมืองทางเทคนิคและหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ที่มีการโต้แย้งมาก จะเป็นประเด็นที่อ่อนไหวที่สุดประเด็นหนึ่ง และจะมีการต่อรองสูง โดยสหรัฐฯ มีนโยบายสนับสนุนการคิดค้นและมีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีชีวภาพที่เกี่ยวข้องอย่างมาก ทั้งเป็นผู้ผลิตและส่งออกรายใหญ่ที่สุดของโลก รวมทั้งมีการวางจำหน่ายสินค้า GMO และที่มีส่วนผสม GMO ในท้องตลาด ในขณะที่สหภาพยุโรปในภาพรวมคัดค้าน และห้ามมิให้มีการเพาะปลูก นำเข้า หรือจำหน่ายสินค้า GMO

2. GMOs หรือ Genetically Modified Organisms คือสิ่งมีชีวิต ซึ่งรวมถึงพืช สัตว์ และจุลินทรีย์ที่ผ่านกระบวนการตัดแต่ง/ดัดแปลงทางพันธุกรรม โดยการถ่ายเทยีนจากสิ่งมีชีวิตชนิดหนึ่งไปสู่สิ่งมีชีวิตอีกชนิดหนึ่ง เพื่อให้เกิดลักษณะหรือคุณสมบัติใหม่ตามที่ต้องการ หรือทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปจากพันธุ์ที่มีอยู่ในธรรมชาติ โดยอาศัยเทคนิคทางพันธุวิศวกรรมที่เรียกว่า Recombination DNA⁶ ทั้งนี้ ไม่รวมถึงสิ่งมีชีวิตที่ได้รับการปรับปรุงทางพันธุกรรมโดยวิธีการปรับปรุงพันธุ์พืชแบบดั้งเดิม (Conventional Breeding) ที่ได้จากการผสมข้ามพันธุ์พืชตามธรรมชาติ หรือจากการผสมโดยมนุษย์ เพื่อให้ได้ลักษณะใหม่ที่ต้องการ เช่น ทนแล้ง ให้ผลผลิตสูง ต้านทานแมลง เป็นต้น ซึ่งวิธีการนี้จะใช้เวลานานในการคัดเลือกพันธุ์ให้ได้ตามลักษณะที่ต้องการ นักวิทยาศาสตร์จึงได้พัฒนาเทคนิคทางพันธุวิศวกรรมที่สามารถปรับปรุงพันธุ์สิ่งมีชีวิตให้ได้ลักษณะที่ต้องการ มีความหลากหลายและรวดเร็วขึ้น ทั้งนี้ สามารถแบ่ง GMO ได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้

¹ ที่มา : <http://trade.ec.europa.eu/doclib/press/> (dated 5 March 2014)

² ล่าสุดเมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2557 สหภาพการค้า UNISON ของอังกฤษกล่าวว่า เป็นการโฆษณาชวนเชื่อและจะทำให้เกิด prolonged and substantial dislocation of EU workers ที่มา : www.bilaterals.org

³ อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่ 4 ก.พ. 57 : 1 US Dollar เท่ากับ 0.73929 Euro (ที่มา : www.x-rates.com/)

⁴ ที่มา : <http://trade.ec.europa.eu/> วันที่ 6 มีนาคม 2557

⁵ ที่มา : www.itd.or.th

⁶ Recombination DNA เป็นวิธีการปรับปรุงพันธุ์ที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากกว่าวิธีการปรับปรุงพันธุกรรมของสิ่งมีชีวิตแบบดั้งเดิม ซึ่งจะถ่ายยีนที่แสดงลักษณะที่น่าสนใจหรืออื่นเป้าหมายจากสิ่งมีชีวิตหนึ่ง เรียกว่า ผู้ให้ (Donor gene) ไปสู่สิ่งมีชีวิตที่ต้องการปรับปรุงพันธุกรรม (Recipient organism) ที่มา : www.most.go.th “รายงานการสืบค้นข้อมูลความก้าวหน้าและสถานะทางเทคโนโลยีชีวภาพของสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม (GMOs) ในประเทศสหรัฐอเมริกา” โดย นายณรินทร์ เรืองพานิช สำนักงานที่ปรึกษาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ประจำกรุงวอชิงตัน ดี.ซี. 30 ธันวาคม 2553

2.1 จุลินทรีย์ดัดแปลงพันธุกรรม (Microorganism GM หรือ Transgenic microorganism) เช่น ไวน์จากยีสต์ GM และ แแบคทีเรีย GM ที่กำจัดคราบไขมัน

2.2 พืชดัดแปลงทางพันธุกรรม (Plant GM หรือ Transgenic Plants) เช่น ถั่วเหลือง (มีความต้านทานต่อโรคและแมลงศัตรูพืช เพิ่มปริมาณกรดไขมัน) ข้าวโพด (มีความต้านทานแมลง และยาป้องกันศัตรูพืช) ฝ้าย (มีความต้านทานต่อโรค และแมลงศัตรูพืช) ส่วนพืชที่อยู่ในระหว่างการพัฒนา/ทดลองปลูก เช่น ข้าวสาลี ข้าวมะเขือเทศ แอปเปิ้ล มันฝรั่ง

2.3 สัตว์ดัดแปลงทางพันธุกรรม (GM Animal หรือ Transgenic Animals) ในอดีตการปรับปรุงพันธุ์สัตว์มักใช้วิธีการผสมเทียม หรือการผสมในหลอดทดลอง แทนการผสมพันธุ์ตามธรรมชาติ แต่ปัจจุบันนักวิทยาศาสตร์ได้พัฒนาสัตว์ GM โดยการถ่ายยีนที่มีลักษณะที่ต้องการจากสิ่งมีชีวิตอื่น (เช่น สัตว์ชนิดอื่น พืชมนุษย์) เพื่อให้ได้ลักษณะที่เป็นประโยชน์ตามที่ต้องการ เพื่อประโยชน์หลักในอุตสาหกรรมอาหาร เสริมสร้างคุณภาพชีวิตมนุษย์ และประโยชน์ทางการแพทย์ ด้วยการเร่งการเจริญเติบโต เพิ่มปริมาณน้ำนม และขนสัตว์ ต้านทานต่อโรคติดต่อจากไวรัสและแบคทีเรีย โดยต้องสามารถถ่ายทอดยีนที่ได้รับจากการดัดแปลงฯ ต่อไปสู่ลูกหลานได้ ทั้งนี้ การดัดแปลงพันธุกรรมในสัตว์มีการดำเนินการเช่น

1) สัตว์บก เช่น สุกร (เพิ่มปริมาณ omega-3 fatty acids ในเนื้อหมู) วัว (เพิ่มปริมาณโปรตีน beta-casein และ kappa-casein ในน้ำนม โปรตีนทั้งสองชนิดสามารถจับกับ calcium ได้มากขึ้น ช่วยให้น้ำนมมีปริมาณ calcium เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ น้ำนมมีความคงตัวและทนความร้อนมากขึ้น ซึ่งเป็นประโยชน์ในอุตสาหกรรมอาหาร ลดปริมาณไขมันในน้ำนม)

2) สัตว์น้ำ เช่น ปลาเทราท์ (เพิ่มปริมาณ omega-3) ปลาแซลมอน (เร่งการเจริญเติบโต ลดสารที่ทำให้เกิดการแพ้ของมนุษย์ที่มีต่อสัตว์น้ำ) ส่วนสัตว์น้ำที่อยู่ในระหว่างการพัฒนา เช่น ปลาดุก ปลานิล ปลากระพง หอยนางรม หอยเป่าฮือ กุ้ง

ในที่นี้จะกล่าวเฉพาะพืช GM เพื่อการพาณิชย์ ในปี 2553 มีการเพาะปลูกพืช GMO ในโลกเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 มีพื้นที่รวมประมาณ 150 ล้านเอเคอร์⁷ เกษตรกรมากกว่า 15 ล้านคนใน 29 ประเทศ โดยสหรัฐอเมริกาปลูกพืช GMO มากที่สุด (ครอบคลุมพื้นที่ 66.8 ล้านเอเคอร์) บราซิล (25.4 ล้านเอเคอร์) อาร์เจนตินา (22.9 ล้านเอเคอร์) อินเดีย (9.4 ล้านเอเคอร์) แคนาดา (8.8 ล้านเอเคอร์) จีน (3.5 ล้านเอเคอร์) ปารากวัย (2.6 ล้านเอเคอร์) ปากีสถาน (2.4 ล้านเอเคอร์) แอฟริกาใต้ (2.2 ล้านเอเคอร์) อูรุกวัย (1.1 ล้านเอเคอร์) สหภาพยุโรปมีพื้นที่การเพาะปลูกพืช GMO รวม 91,438 เอเคอร์ โดยนิยมปลูกถั่วเหลืองที่ทนต่อยากำจัดวัชพืชมากที่สุด (คิดเป็นร้อยละ 81 ของพื้นที่ปลูกพืช GMO ทั่วโลก) ฝ้าย (คิดเป็นร้อยละ 64) ข้าวโพด(คิดเป็นร้อยละ 29) เมล็ดเรปซิดพืชน้ำมัน (คิดเป็นร้อยละ 23)

3. สถิติการค้าสินค้าเกษตรระหว่างสหภาพยุโรปกับสหรัฐฯ ปี 2556⁸

ตารางที่ 1 การส่งออก-นำเข้าสินค้าเกษตร (หน่วย : 1,000 ยูโร) :

EU 28	Export (%)	Import (%)	Balance (%)
All Trade	1,733,123,349	1,683,261,178	49,862,171
All Agricultural Trade	120,089,982	101,501,055	18,588,927
with USA : All trade	287,981,214	196,173,480	91,807,734
Agricultural Trade	15,402,579(12.8)	9,751,422(9.6)	5,651,157 (-)

4. **สรุปภาพรวมนโยบาย GMO ของสหภาพยุโรป : สหรัฐอเมริกา** ในที่นี้ จะกล่าวถึงการขออนุญาตและการติดฉลากสินค้า ซึ่งมีความสำคัญและมีการโต้แย้งมาก

4.1 **นโยบายสหภาพยุโรป** : มีนโยบายที่เข้มงวดที่สุดในโลก คัดค้านและไม่ยอมรับ GMO มาโดยตลอด ซึ่งครอบคลุมประเด็นเกี่ยวกับการเพาะปลูก การใช้ การนำเข้า และการอนุญาตให้วางจำหน่ายสินค้า GMO หรือสินค้าที่มีส่วนประกอบจาก GMO จากประเทศที่สามในสหภาพยุโรป⁹ โดยสหภาพยุโรปอนุญาตให้มีการเพาะปลูก นำเข้า หรือวางจำหน่ายสินค้าสินค้า GMO หรือที่มีส่วนประกอบมาจาก GMO ได้ก็ต่อเมื่อสินค้า

⁷ ที่มา : www.thaibiznet.net

⁸ EU 28 Agriculture Trade with the United States ที่มา : <http://ec.europa.eu/agriculture/>

⁹ ประเทศที่สาม (Third Country) หมายถึง ประเทศที่มีใช้สมาชิกสหภาพยุโรป หรือไม่อยู่ในระหว่างการค้าเสรีเป็นสมาชิกฯ ปัจจุบัน ณ ปี พ.ศ. 2557 สหภาพยุโรปมีสมาชิก 28 ประเทศ โดย โครเอเชีย เข้าเป็นสมาชิกลำดับที่ 28 เมื่อกลางปี 2556

ดังกล่าวได้รับการอนุญาตจากคณะกรรมการอาหารยุโรป (European Commission) แล้วเท่านั้น และตั้ง อองมี หลักฐานทางวิทยาศาสตร์สนับสนุนว่า สีน้ GMO นั้นไม่เป็นภัยต่อสุขภาพมนุษย์ สัตว์ และสิ่งแวดล้อม และที่สำคัญมีความปลอดภัยเทียบเท่าพืชปกติ โดยหน่วยงาน European Food Safety Agency (EFSA) จะทำหน้าที่ประเมินความเสี่ยง และเสนอผลการประเมินให้คณะกรรมการอาหารยุโรปพิจารณาอนุญาตต่อไป แต่ในทางปฏิบัติประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปยังสามารถออกมาตรการห้ามสิน้ GMO โดยเฉพาะในหลายประเทศสมาชิก ห้ามการเพาะปลูก GMO ในอาณาเขต และ GMO กลายเป็นประเด็นทางการเมืองที่ประเทศสมาชิก มีบทบาทในการกำหนดทิศทางนโยบายเป็นสำคัญ จึงสรุปได้ว่า สหภาพยุโรปไม่สามารถกำหนดนโยบาย GMO ที่บูรณาการนโยบายของแต่ละประเทศสมาชิก ดังนั้น ระบบการขออนุญาตการนำสิน้ GMO ของสหภาพยุโรปจึงไม่มีประสิทธิภาพ และใช้ระยะเวลายาวนานเกินไป ส่งผลให้กลายเป็นมาตรการกีดกันทางการค้าและขัดขวางการนำสิน้ดังกล่าวมายังสหภาพยุโรป เช่น ระยะเวลาการขออนุญาตและจดทะเบียนสิน้ GMO ในสหภาพยุโรปจะใช้เวลาประมาณ 3 ปีครึ่ง ขณะที่สหรัฐอเมริกา ประมาณ 1 ปีครึ่ง บราซิล ประมาณ 2 ปี ผลจากความล่าช้าของสหภาพยุโรปนี้ คาดว่า จะมีสิน้ GMO ที่อยู่ระหว่างขออนุญาต ประมาณ 106 รายการในปี 2563¹⁰ ทั้งนี้มีกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง

1) การวางจำหน่าย การใช้และการกระจายสิน้ GMO

-Directive 2001/18/EC on the deliberate release into the environment of genetically modified organism and repealing Council Directive 90/220/EC ลงวันที่ 12 มีนาคม 2544¹¹ เพื่อกำหนดกรอบกฎหมาย กฎระเบียบ และการบริหารจัดการเกี่ยวกับ GMO ของประเทศสมาชิก ซึ่งเกี่ยวข้อง 2 ประเด็นหลัก ได้แก่

-- การวางจำหน่ายสิน้ GMO และสิน้ที่มีส่วนผสมหรือส่วนประกอบของ GMO ในตลาดสหภาพยุโรป รวมทั้งการเพาะปลูก การนำสิน้ และการใช้สิน้ GMO ในอุตสาหกรรม

-- การใช้และการกระจายของ GMO ไปยังสิ่งแวดล้อม ที่นอกเหนือจากการวางจำหน่ายในตลาด เช่น การทดลอง

กฎหมายนี้ไม่มีผลโดยตรงต่อประเทศที่สามและไทย โดยเป็นการกำหนดกรอบกฎหมายฯ ระดับชาติของประเทศสมาชิก ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับนโยบาย GMO ของสหภาพยุโรป โดยประเทศสมาชิกต้องนำกฎระเบียบนี้ไปปรับบังคับใช้ภายในประเทศ ซึ่งสามารถดำเนินการโดยการออกกฎหมายระดับประเทศ ภายในวันที่ 17 ตุลาคม 2545 แต่ผลที่เกิดขึ้นคือ ความแตกต่างของขอบเขตการบังคับใช้ และระดับความเข้มงวดของแต่ละประเทศสมาชิก และบางประเทศสมาชิกห้ามการเพาะปลูกพืช GMO (ในบางกรณีห้ามการใช้ในเชิงพาณิชย์) เช่น Austria (ห้ามการเพาะปลูกข้าวโพด GMO MON 810, MON863 และ TS25) Italy (ห้ามการเพาะปลูกพืช GMO)

--Regulation¹² (EC) 1829/2003 on genetically modified food and feed ลงวันที่ 22 กันยายน 2546 วางกรอบกฎหมายหลักเกี่ยวกับการควบคุมการวางจำหน่ายสิน้อาหารและอาหารสัตว์ประเภท GMO หรือมีส่วนผสมหรือส่วนประกอบของ GMO ในท้องตลาด (รวมการเพาะปลูก การนำสิน้หรือการใช้และปรับเปลี่ยนพืช สัตว์ หรือสิ่งมีชีวิตขนาดเล็ก ก หรือที่มีส่วนผสมและส่วนประกอบของ GMO ในอุตสาหกรรม มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อปกป้องสุขภาพมนุษย์และสัตว์ โดยกำหนดวิธีประเมินความเสี่ยงด้านความปลอดภัยที่มีมาตรฐานสูงสุดในระดับสหภาพฯ ก่อนที่จะวางจำหน่ายสิน้อาหารและอาหารสัตว์ GMO หรือที่มีส่วนผสมหรือส่วนประกอบ GMO ในตลาด กฎระเบียบนี้มีนัยสำคัญที่เกี่ยวกับการนำสิน้ GMO จากประเทศที่สาม โดยกำหนดว่า การเพาะปลูก นำสิน้ หรือวางจำหน่ายสิน้ GMO ดังกล่าว จะดำเนินการได้ก็ต่อเมื่อได้รับการอนุญาตจากคณะกรรมการอาหารยุโรปแล้วเท่านั้น ซึ่งจะต้องยื่นเรื่องต่อหน่วยงาน ที่รับผิดชอบ

ในประเทศสมาชิกที่ประสงค์จะดำเนินกิจการ และต้องมีหลักฐานทางวิทยาศาสตร์สนับสนุนว่า สิน้ดังกล่าวไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพมนุษย์ สัตว์ และสิ่งแวดล้อม ต้องมีความปลอดภัยเทียบเท่าพืชปกติ และตั้ง อองผ่านการ

¹⁰ ข้อมูลจากรายงานของ EuroBio เรื่อง How do EU Policies on Biotech Crops Impact Trade and Development ณ 7 มีนาคม 2556

ที่มา : www.thaibiz.net รายงานเรื่อง นโยบายว่าด้วยการตัดแต่งพันธุกรรมของสหภาพยุโรป โดย อาจารย์ อถรรพมาศ สำหรับคณะผู้แทนไทยประจำสหภาพยุโรป

¹¹ ที่มา : <http://eurlex.europa.eu>

¹² กฎระเบียบประเภท Regulation มีผลบังคับใช้โดยตรงต่อประเทศสมาชิก โดยไม่ต้องออกเป็นกฎหมายระดับชาติ

ประเมินความเสี่ยงจากหน่วยงาน European Food Safety Authority (EFSA) ก่อน¹³ ปัจจุบัน ณ เดือน มีนาคม 2557 คณะกรรมาธิการยุโรปอนุญาตสินค้า GMO รวม 50 รายการ โดยล่าสุดอนุญาตให้ปลูกข้าวโพด GM Pioneer 1507 จากบริษัท DuPont และ Dow Chemical ของสหรัฐฯ¹⁴ (แม้ว่าจะมีประเทศสมาชิก คัดค้าน 19 ประเทศ จากสมาชิกรวม 28 ประเทศ) โดยให้เหตุผลว่า มีผลการวิจัยตั้งแต่ปี 2544 ว่าการ เพาะปลูกพืช GMO รายการนี้มีความปลอดภัย และเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันทางการตลาดกับประเทศที่ อนุญาตให้ปลูกพืช GMO อย่างไรก็ตาม ผู้บริโภคยุโรปไม่นิยมบริโภคพืช GMO เนื่องจากกังวลต่อผลกระทบต่อ สุขภาพ และระบบนิเวศน์อาจถูกทำลาย ทำให้ผู้บริโภคยุโรปหันมาบริโภคพืชเกษตรอินทรีย์ (organic) มากขึ้น

สรุปขั้นตอนการยื่นขออนุญาต----> อนุญาต (ระยะเวลาประมาณ 3 ปีครึ่ง) : ผู้ผลิต/นำเข้า ----> เสนอขออนุญาตต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเทศสมาชิกที่ประสงค์จะประกอบการ ----> ผ่านการประเมินความเสี่ยงจาก EFSA ----> คณะกรรมาธิการยุโรปอนุญาต

2) การติดตามสินค้า GMO – Regulation (EC) No 1830/2003 concerning the traceability and labeling of genetically modified organisms and traceability of food and feed products produced from genetically modified organisms and amending Directive 2001/18/EC ลงวันที่ 22 กันยายน 2546 กำหนดเกี่ยวกับระบบการตรวจสอบย้อนกลับและการติดตามสินค้าอาหารมนุษย์ และอาหารสัตว์ GMO ที่วางจำหน่ายในตลาด (โดยปรับแก้ไขระเบียบ Directive 2001/18/EC ในหลายมาตรา เช่น เพิ่มมาตรา 12, 26 ยกเลิกมาตรา 4.6 ที่เกี่ยวกับประเด็นด้านเทคนิคของระบบตรวจสอบย้อนกลับและ การติดตามสินค้า) เพื่อเน้นการให้ข้อมูลที่ถูกต้องชัดเจนด้วยการ วางระบบ

การติดตามสินค้าอาหารและอาหารสัตว์ GMO เพื่อให้ข้อมูลอย่างครบถ้วนและป้องกันการเข้าใจผิด แก่ ผู้บริโภค ก่อนตัดสินใจซื้อ สำหรับอาหารสัตว์นั้น เกษตรกรควรได้รับข้อมูลที่ครบถ้วนทั้งในด้านส่วนผสมและ ส่วนประกอบต่างๆ ในสินค้าอาหารสัตว์ GMO นั้นๆ

4.2 นโยบาย GMO ของสหรัฐอเมริกา¹⁵ : มีนโยบายสนับสนุนผลิตภัณฑ์ที่ได้จากสิ่งมีชีวิตดัดแปลงทาง พันธุกรรม เน้นควบคุมความปลอดภัยในผลิตภัณฑ์ สุดท้าย (final products) โดยไม่คำนึงถึงที่มาของ ส่วนประกอบที่ใช้ระหว่างการผลิต ตามสมมติฐานที่ว่า สารหรือผลิตภัณฑ์ที่ได้จากเทคโนโลยีดัดแปลงทาง พันธุกรรมมีความเสี่ยงเทียบเท่ากับที่ได้จากสิ่งมีชีวิตตามธรรมชาติ ดังนั้นหน่วยงานรัฐบาลจึงมุ่งเน้นการควบคุม ความปลอดภัยในกระบวนการผลิตมากกว่า ซึ่งอยู่ภายใต้กฎหมายควบคุมเช่นเดียวกับผลิตภัณฑ์ที่ได้จาก สิ่งมีชีวิตตามธรรมชาติ จึงไม่มีการจัดตั้งหน่วยงานใหม่ทำหน้าที่ควบคุมและตรวจสอบผลิตภัณฑ์ที่ได้จาก GMO โดยเฉพาะ ปัจจุบัน มี 3 หน่วยงานหลักที่ควบคุมสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมหรือผลิตภัณฑ์จาก GMO ได้แก่

-กระทรวงเกษตร (U.S. Department of Agriculture หรือ USDA) – ควบคุมความปลอดภัย ของการปลูกพืช GM ที่ใช้เป็นอาหารมนุษย์และสัตว์

-หน่วยงานอาหารและยา (the Food and Drug Administration หรือ FDA) – ควบคุมและ ดูแลพืชและผลิตภัณฑ์ GM ที่ใช้เป็นอาหาร ยารักษาโรค เครื่องสำอาง

-หน่วยงานป้องกันและรักษาสิ่งแวดล้อม (the Environmental Protection Agency หรือ EPA) – ควบคุมการแพร่กระจายของสารเคมี

1) ผลิตภัณฑ์ GMO จะถูกควบคุมโดยกฎหมายและหน่วยงานเฉพาะ แตกต่างกันตามประเภท ของผลิตภัณฑ์ เช่น ยารักษาโรค อาหารมนุษย์ ยาฆ่าแมลง อาหารสัตว์ อย่างไรก็ตาม การจัดหรือแบ่งแยก

-5-

ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมว่า อยู่ ในความดูแลของหน่วยงานใดเป็นสิ่งที่กระทำไต่ยาก เช่น พืช GM ที่มีความต้านทานต่อแมลงศัตรูพืช จะถูกควบคุมโดยหน่วยงาน EPA ในด้านความปลอดภัยจาก สารพิษที่เกิดขึ้น ขณะที่หน่วยงาน FDA จะควบคุมในด้านความปลอดภัยเมื่อนำพืชนั้นมาเป็นวัตถุดิบใน

¹³ สินค้า GMO ที่ได้รับอนุญาตให้เพาะปลูกในสหภาพยุโรป (แต่ไม่สามารถใช้เป็นอาหารหรืออาหารสัตว์ โดยให้ใช้ในอุตสาหกรรมเท่านั้น เช่น อุตสาหกรรม กระดาษ) ได้แก่ ข้าวโพด GM maize (MON 810) และมันฝรั่ง “Amflora” (GM starch potato)

สินค้าพืช GMO ที่ได้รับอนุญาตให้นำเข้าสำหรับใช้เป็นอาหารมนุษย์และอาหารสัตว์ ได้แก่ หัวบีตน้ำตาล (sugar beet) 1 ประเภท, ถั่วเหลือง 7 ประเภท, เมล็ด เรปซิดสำหรับผลิตน้ำมัน (oilseed-rape) 3 ประเภท, ฝ้าย 8 ประเภท และข้าวโพด 26 ประเภท นอกจากนี้ยังมีจุลินทรีย์ (สิ่งมีชีวิตขนาดเล็ก หรือ microorganism) 2 ประเภท ได้แก่ แบคทีเรีย biomass และ ยีส biomass

¹⁴ EU อนุญาตปลูกข้าวโพด GM Pioneer 1507 จากสหรัฐฯ เหม็นเสียงด้าน (ที่มา มกอช : <http://th-th.facebook.com/KastHotNews>)

¹⁵ ที่มา : www.most.go.th “รายงานการสืบค้นข้อมูลความก้าวหน้าและสถานะทางเทคโนโลยีชีวภาพของสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม (GMOs) ในประเทศ สหรัฐอเมริกา” โดย นายธนินทร์ เรืองพานิช สำนักงานที่ปรึกษาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ประจำกรุงวอชิงตัน ดีซี ธันวาคม 2553

อุตสาหกรรมอาหาร ดังที่ได้กล่าวแล้วว่า ในการควบคุมจะใช้กฎหมายและวิธีการควบคุมที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญเช่น ขั้นตอนการพัฒนา (ต้องระบุว่ากำลังอยู่ในขั้นตอนใด เช่น ขั้นตอนการทดลองในห้องปฏิบัติการ) จุดมุ่งหมายที่นำไปใช้ (เช่น นำไปใช้เป็นยารักษาโรคในสัตว์) ชนิดของสารที่ผลิตขึ้นมา (โดยคำนึงว่าเป็นอันตรายต่อพืชที่อยู่ตามธรรมชาติ หรือมีส่วนทางพันธุกรรมที่จะทำให้พืชต้านทานต่อยาปราบศัตรูพืชหรือไม่) ชนิดของสิ่งมีชีวิต (เช่น พืช สัตว์ หรือจุลินทรีย์)

ตารางที่ 2 ตัวอย่างหน่วยงานและกฎหมายควบคุม GMO และผลิตภัณฑ์ :

ประเภทของ GMO	หน่วยงานควบคุม	กฎหมายควบคุม*
พืช -ต้านทานแมลง	USDA	PPA
สัตว์-สัตว์สร้างสารพิษ (toxic substances)	EPA	TSCA
จุลินทรีย์-Therapeutic proteins ¹⁶	FDA	FFDCA
ผลิตภัณฑ์	หน่วยงานควบคุม	กฎหมายควบคุม
อาหารของมนุษย์ -จากพืช	FDA	FFDCA
-เนื้อสัตว์ สัตว์ปีก และไข่	USDA	MIA, PPIA, EPIA
-วัตถุเจือปนอาหาร	FDA	FFDCA
-ผลิตภัณฑ์อาหารเสริม	FDA	DSHEA
ผลิตภัณฑ์อื่นๆ - Cosmetics	FDA	FFDCA

*PPA – Plant Protection Act

TSCA - The Toxic Substances Control Act

FFDCA - The Food, Drug and Cosmetics Act

MIA - The Meat Inspection Act

PPIA - The Poultry Products Inspection Act

EPIA - The Egg Products Inspection Act

DSHEA –The Dietary Supplement Health and Education Act

สรุปขั้นตอนการยื่นขออนุญาต----> อนุญาต (ระยะเวลาประมาณ 1 ปีครึ่ง) :

ยื่นขออนุญาตจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามประเภทสินค้า เช่น FDA (อาหาร ยารักษาโรค เครื่องสำอาง) USDA (พืช) EPA (มีสารประกอบเช่น สารต้านทานยาฆ่าแมลง) ----> ระบุระดับการพัฒนา (เช่น อยู่ในระหว่างการพัฒนาในห้องทดลอง จุดมุ่งหมายที่นำไปใช้) ระบุชนิดของสิ่งที่ผลิต ----> เมื่ออนุญาตแล้วถือว่าปลอดภัย

2) การติดฉลากสินค้า GMO - ในภาพรวมหน่วยงาน FDA ยังไม่มีข้อบังคับให้ผู้ผลิตระบุส่วนประกอบของสารที่ได้จาก GMO ในฉลากของผลิตภัณฑ์อาหารหรือยารักษาโรค เพียงแต่ให้ผู้ผลิตที่สมัครใจสามารถยื่น Generally Recognized as Safe (GRAS) ต่อ FDA เท่านั้น ซึ่งผลิตภัณฑ์อาหารและยาดังกล่าวต้องผ่านการตรวจสอบและรับรองความปลอดภัยจาก FDA ก่อนการผลิตเพื่อจำหน่าย ดังนั้น ผู้บริโภคจึงไม่มีความกังวล และให้การยอมรับผลิตภัณฑ์ที่ผ่านการรับรองแล้ว ทั้งนี้ ข้อมูลบนฉลากผลิตภัณฑ์จึงไม่จำเป็นหรือมีข้อบังคับจากหน่วยงานของรัฐบาลสหรัฐฯ ให้ระบุว่า เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนประกอบของ GMO มีเพียงการแจ้งจากผู้ผลิตเช่น ผลิตภัณฑ์ของตนมีสารที่ได้จากจุลินทรีย์ GM ที่ไม่ก่อให้เกิดโรคและไม่เป็นอันตรายต่อผู้บริโภค เป็นส่วนประกอบในกระบวนการผลิต

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบกฎหมาย EU vs USA ที่เกี่ยวกับ GMO :

กฎระเบียบ/กฎหมาย	สหภาพยุโรป	สหรัฐอเมริกา
-การขออนุญาต -การวางจำหน่าย การใช้ และการ	หน่วยงาน-คณะกรรมการอาหารยุโรป EFSA	3 หน่วยงาน : ได้แก่ USDA(พืชGMที่ใช้เป็นอาหารมนุษย์และสัตว์)

¹⁶ Therapeutic proteins เป็นโปรตีนที่สร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นยา เช่น Insulin เป็น Therapeutic proteins แรกที่ใช้กับผู้ป่วยโรคเบาหวาน (ที่มา : www.probiogen.de)

กระจาย GMO	กฎระเบียบ/กฎหมาย : - Directive 2001/18/EC on the deliberate release into the environment of genetically modified organism and repealing Council Directive 90/220/EC ลงวันที่ 12 มีนาคม 2544 - Regulation (EC) 1829/2003 on genetically modified food and feed ลงวันที่ 22 กันยายน 2546	FDA (อาหาร, ยารักษาโรค, เครื่องสำอาง) EPA (ควบคุมการแพร่กระจายของสาร) กฎระเบียบ/กฎหมาย : PPA -Plant Protection Act TSCA-The Toxic Substances Control Act FFDCa-The Food, Drug and Cosmetics Act MIA- The Meat Inspection Act PPIA-The Poultry Products Inspection Act EPIA-The Egg Products Inspection Act DSHEA-The Dietary Supplement Health and Education Act
-การติดฉลากสินค้า GMO	- Regulation (EC) No 1830/2003 concerning the traceability and labeling of genetically modified organisms and traceability of food and feed products produced from genetically modified organisms and amending Directive 2001/18/EC ลงวันที่ 22 กันยายน 2546	-ในภาพรวมหน่วยงาน FDA ยังไม่มีข้อบังคับให้ผู้ผลิตระบุส่วนประกอบของสารที่ได้จาก GMO ในฉลากของผลิตภัณฑ์อาหารหรือยารักษาโรค เพียงแต่ให้ผู้ผลิตที่สมัครใจสามารถยื่น Generally Recognized as Safe (GRAS) ต่อ FDA

5. **กรณีพิพาทในองค์การการค้าโลก (WTO)** ในปี 2546 สหรัฐฯ แคนาดา และอาร์เจนตินา ได้ยื่นฟ้องต่อ WTO ว่า ระบบการอนุญาตสินค้าเทคโนโลยีชีวภาพ (Biotech) ของสหภาพยุโรปมีความล่าช้าในเชิงปฏิบัติ และประเทศสมาชิกบางประเทศยังออกมาตรการระงับการเพาะปลูกสินค้า GMO บางตัวในประเทศของตนเพิ่มเติม แม้สินค้านั้น จะได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการยุโรปแล้ว ภายใต้ชื่อกรณี “de facto moratorium on biotech product approvals”¹⁷ โดยในปี 2549 คณะกรรมการระงับข้อพิพาท (Dispute Settlement Body หรือ DSB) ได้ตัดสินคดีว่า การดำเนินการดังกล่าวของสหภาพยุโรปไม่เป็นไปตามพันธกรณี WTO ตามความตกลงว่าด้วยสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (Sanitary and Phytosanitary (SPS) Agreement) ส่งผลให้สหภาพยุโรปและคู่กรณีทั้ง 3 ประเทศ ตกลงที่จะเปิดการหารือด้านเทคนิคเกี่ยวกับประเด็นเทคโนโลยีชีวภาพ (Biotech) รวมทั้งเรื่อง GMO ซึ่งไม่จำกัดเฉพาะประเด็นที่คณะกรรมการ DSB กำหนด โดยกระบวนการหรือดังกล่าวยังไม่สิ้นสุดและดำเนินการอยู่สำหรับกรณีแคนาดา ได้มีการลงนามความตกลงเพื่อการหาทางออกและยุติระงับข้อพิพาทดังกล่าวในปี 2552 และสำหรับกรณีอาร์เจนตินาในปี 2553 จัดตั้งกลไกการประสานงานและหารือระหว่างกันอย่างสม่ำเสมอ (regular dialogue) เช่น จัดการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นเทคโนโลยีชีวภาพที่ใช้ในการเกษตรระหว่างสองประเทศ กลไกการติดตามผลการยื่นขออนุญาตสินค้า GMO ของทั้งสองประเทศ¹⁸

แต่สำหรับสหรัฐฯ จนถึงปัจจุบันยังไม่มีข้อยุติและไม่มีการลงนามในความตกลงระงับข้อพิพาทในลักษณะดังกล่าวระหว่างสหภาพยุโรปและสหรัฐฯ เกี่ยวกับเรื่องนี้คณะกรรมการยุโรปหวังว่า สหรัฐฯ จะตกลงจัดตั้งกลไกการประสานงาน และหารือเกี่ยวกับประเด็นเทคโนโลยีชีวภาพและ GMO กับสหภาพยุโรป เช่นเดียวกับที่สหภาพฯ จัดทำ

-7-

กับคู่กรณีอื่นดังข้างต้น คาดว่า สหรัฐฯ จะใช้ประเด็นที่ติดค้างเกี่ยวกับข้อพิพาทใน WTO ดังกล่าวเป็นประเด็นต่อรองในเวทีการเจรจา TTIP เพื่อกดดันให้สหภาพยุโรปเปิดตลาดสินค้า GMO ให้สหรัฐฯ เพื่อตอบสนองแรงกดดันจากอุตสาหกรรมและบริษัทเทคโนโลยีชีวภาพของสหรัฐฯ เช่น Monsanto, DuPont, Dow Chemical

¹⁷ ที่มา : <http://www.wto.org>

¹⁸ ที่มา : <http://europa.eu/repid/>

6. **ข้อคิดเห็น**¹⁹ คาดว่าในเวทีการเจรจา TTIP สหรัฐฯ จะโจมตีสหภาพยุโรปในประเด็น GMO ได้แก่ การขออนุญาต และระยะเวลาที่ใช้ในการพิจารณาอนุญาต และการติดฉลากสินค้า ดังนี้

6.1 **การขออนุญาตและระยะเวลาที่ใช้ในการพิจารณาอนุญาต** สหภาพยุโรปจะต้องดำเนินการให้รวดเร็วขึ้น เช่น ใช้ระยะเวลา 2 ปี (ปัจจุบันประมาณ 3 ปีครึ่ง) แต่สหรัฐฯ ก็ยังคงมองว่าเป็นมาตรการกีดกันทางการค้า และขัดขวางการนำเข้า โดยคณะกรรมการการยุโรปจะประสบปัญหาและการต่อต้านจากภายในเช่น ไม่สามารถบังคับประเทศสมาชิกที่มีนโยบายเข้มงวดเกี่ยวกับ GMO (เช่น ห้ามการเพาะปลูก GMO) เพราะแต่ละประเทศสมาชิกยังมีอำนาจอธิปไตย (sovereignty) เป็นของตนเอง รวมทั้งจะถูกต่อต้านจากพรรค European Green Party²⁰ ที่เตือนผู้บริโภคและเกษตรกรว่า ผลการเจรจา TTIP จะทำให้สูญเสียหากมีการประนีประนอม และจะต้องไม่มีการเจรจาต่อรองที่เกี่ยวกับหลักการ precautionary principle ที่สหภาพยุโรปใช้ในการปกป้องความปลอดภัย ทั้งเรียกร้องให้คณะกรรมการการยุโรปใช้กฎระเบียบที่เข้มงวดยิ่งขึ้นเช่น การขยายปฏิชีวนะในการเลี้ยงปศุสัตว์ การอนุญาตและการเพาะปลูกพืช GMO การติดฉลากเนื้อสัตว์ที่ได้มาจากการโคลนนิ่ง (cloned meat) ในภาพรวมเกษตรกรของคู่เจรจาจะต้องแข่งขันและมีต้นทุนเพิ่มขึ้นในมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อม สุขภาพ และสวัสดิภาพสัตว์ จะทำให้เกษตรกรขนาดเล็กที่ต้องการผลิตอาหารสุขภาพ (healthy food) ไม่สามารถแข่งขันได้และต้องเลิกกิจการในที่สุด²¹ เกษตรกรยุโรปกล่าวว่า การใช้เทคโนโลยีตัดแต่งพันธุพืชที่ครอบคลุมการเพิ่มผลผลิตถึงการต้านทานแมลง มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างไม่อาจคาดการณ์ได้ และเมื่อนำมาปลูกก็ไม่สามารถควบคุมการแพร่กระจายของเกสรที่ถูกกระแสลมพัดพาไปไกลหลายไมล์จากแปลงเพาะปลูก นาย Reinhard ประธานสหพันธ์ Brandenburg Farmers' Federation กล่าวว่าต่อต้านการผ่อนปรนข้อจำกัดการปลูกพืชตัดแต่งพันธุกรรมให้ถึงที่สุด และไม่ต้องการทำผิดดังเช่นเกษตรกรอเมริกัน (เกษตรกรอเมริกันทำการเกษตรขนาดใหญ่เป็นอุตสาหกรรม ซึ่ง ต่างจากเกษตรกรเยอรมันที่ประกอบกิจการในฟาร์มขนาดเล็กๆ ทั้งเกษตรกรอเมริกันต้องเจียดผลกำไรจากแต่ละเอเคอร์มาเพาะปลูก และเทคโนโลยีทำให้ตลาดสหรัฐฯ ตกอยู่ในสถานการณ์ที่ยากลำบาก ทั้งๆ ที่มีได้มีปัญหามาก่อนจากนักอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและผู้บริโภค²² ทั้งเกษตรกรยุโรปยังมีทัศนคติว่า พืชตัดแต่งพันธุกรรมเปรียบเสมือนยาพิษที่แตกต่างจากธรรมชาติโดยสิ้นเชิง และเกรงว่า หากปลูกพืชตัดแต่งพันธุกรรมที่ต้านทานแมลง ต่อไปแมลงอาจมีการพัฒนาภูมิคุ้มกันต้านทานเองได้)

6.2 **การติดฉลากสินค้า GMO** สหภาพยุโรปยังไม่มีนโยบายผ่อนปรนการปนเปื้อนของส่วนผสมหรือส่วนประกอบของ GMO ที่ไม่ได้รับการอนุญาตในสินค้าอาหารมนุษย์ที่นำเข้าจากประเทศที่สาม และมีระบบการควบคุม ตรวจสอบการปนเปื้อนที่เข้มงวดและรัดกุม โดยเฉพาะที่จุดตรวจ ณ ด่านพรมแดนของประเทศสมาชิกก่อนที่จะกระจายสินค้าสู่ตลาดในสหภาพยุโรป ทั้งนี้ จะอ้างด้านการคุ้มครอง ความปลอดภัยผู้บริโภคเป็นสำคัญ เช่น ในปี 2554 คณะกรรมการการยุโรปได้ประกาศอนุโลมการปนเปื้อนทางเทคนิค (technical zero level) สำหรับวัตถุดิบอาหารสัตว์ที่นำเข้าจากประเทศที่สาม เพื่อผลิตอาหารสัตว์ เนื่องจากถูกกดดันจากประเทศผู้ผลิตและส่งออกเช่น สหรัฐฯ และภาคอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ยุโรปที่ต้องปรับตัวเพื่อลดปัญหาการขาดแคลนวัตถุดิบ

คาดว่า ในภาพรวมการเจรจา TTIP คงจะมีการตกลงในประเด็นกว้าง (to agree to as wide a deal as possible) แต่ก็ยังไม่อาจหาข้อสรุปในหัวข้อ/ประเด็นที่ควรหารือ ซึ่งทั้งสองฝ่ายมีวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน เช่น เรื่องเล็กของยุโรปอาจเป็นเรื่องใหญ่สำหรับอเมริกัน กรณีความปลอดภัย ผู้กำหนดระเบียบอเมริกันเชื่อถือในการศึกษาทางวิทยาศาสตร์ระยะสั้นในการอนุญาตใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ ในขณะที่ฝ่ายยุโรปมีความระมัดระวังและสงสัยในสิ่งที่ไม่มีความรู้หรือไม่คุ้นเคย แม้หากฝ่ายยุโรปยอม ผ่อนปรนข้อจำกัดสำหรับพืชตัดแต่งพันธุกรรม แต่คาดว่าจะให้มีการติดฉลากสินค้าดังกล่าว ซึ่งฝ่ายอเมริกันก็จะโต้แย้งตามความเชื่อของตนว่า จะไม่ติดฉลากสิ่งใดหากไม่เชื่อว่าอันตราย (แม้ว่าคนอเมริกันบางรายก็ยังมีข้อสงสัยในประเด็นนี้)

-8-

6.3 ผลกระทบต่อไทย

1) ด้านการส่งออก ไทยในฐานะผู้ส่งออกสินค้าอาหารรายใหญ่ของโลก ได้รับผลกระทบในกรณีที่มีผู้นำเข้าในประเทศต่างๆ เช่น สหภาพยุโรป ชาวดัตช์ ระเบียบ เคยขอหนังสือรับรองว่าสินค้าที่ส่งไปไม่ใช่ GMOs หรือไม่ได้ผลิตจากวัตถุดิบ GMOs หรือไม่มี GMOs เจือปน ในสินค้าเช่น มะเขือเทศกระป๋อง ข้าวโพดกระป๋อง แป้งข้าว

¹⁹ เป็นความเห็นส่วนตัวของผู้ศึกษาวิเคราะห์

²⁰ Position Paper "TTIP – Too many untrustworthy promises and real risks" ที่มา : <http://europeangreens.eu/>

²¹ Citizens turn up the volume on troubled TTIP negotiations ณ วันที่ 20 มีนาคม 2557 ที่มา : www.bilaterals.org

²² ที่มา : www.bilaterals.org, posted 26 May 2013 (Washington Post : 18 May 2013)

ปลาพุงกระป๋องที่ผู้นำเข้าต้องการทราบว่าน้ำมันในกระป๋องนั้นมาจากพืช GMOs หรือไม่ อย่างไรก็ตามตลาดพืช ดัดแปลงพันธุกรรมทั่วโลกมีการเติบโตสูงอย่างต่อเนื่อง ไทยมีโอกาสในการเข้า ถึงและใช้ประโยชน์เทคโนโลยีดังกล่าว เพื่อเพิ่มโอกาสในการแข่งขันเช่นกัน²³

2) คาดว่าจะมีการปรับเปลี่ยนหลักเกณฑ์ให้สอดคล้องกับพื้นฐานเดียวกันหรือใกล้เคียงกันมากที่สุด จน กลายเป็นมาตรฐานโลกซึ่งจะมีผลในการกำหนดกฎระเบียบที่จะใช้ในการกำหนดคุณภาพสินค้า เช่น สินค้า อุตสาหกรรม มาตรการเกี่ยวกับสุขอนามัย ซึ่งทั้งสหภาพยุโรปและสหรัฐฯ ใช้อย่างมากในปัจจุบัน ทั้งสหภาพยุโรป และสหรัฐฯ เป็นผู้นำเข้าสินค้าเกษตรและอาหารรายใหญ่จากไทย จึงจำเป็นต้องติดตามการเจรจา TTIP อย่างใกล้ชิด และเตรียมการให้พร้อมที่จะปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับผลการเจรจาในประเด็น GMO เพื่อช่วงชิงความได้เปรียบด้าน การแข่งขันของสินค้าและผลิตภัณฑ์อาหารของไทยในทั้ง 2 ประเทศดังกล่าว โดยเฉพาะ การติดตามสินค้าอาหารที่มี ส่วนประกอบหรือส่วนผสม GMO ด้วยการกำหนดระดับการเจือปน (tolerance) ดังนั้น ไทยจึงควรมีมาตรฐานการ ตรวจสอบที่ครบถ้วน เช่น การตรวจสอบย้อนกลับ (traceability) การตรวจระดับการปนเปื้อน การเก็บข้อมูลที่ เกี่ยวกับสินค้าอย่างละเอียด ชัดเจน และสอดคล้องกับมาตรฐานสากล ทำให้ผู้ประกอบการมีต้นทุนสูงขึ้น แต่ก็เป็น การเพิ่มศักยภาพและเพิ่มมูลค่าสินค้าของไทย นับว่าเป็นการลงทุนที่คุ้มค่าและยั่งยืน นอกจากนี้ นโยบาย GMO ของ ไทยต้องมีความชัดเจนยิ่งขึ้น นอกเหนือจากการทดลอง หากต้องการดำเนินการในเชิงพาณิชย์ก็ควรต้องกำหนดเขต เพาะปลูกพืช GMO และต้องไม่ปะปนกับการปลูกพืชธรรมชาติ

3) โอกาสทางการค้าที่มีศักยภาพและยั่งยืน ด้วยการปลูกพืชเกษตรอินทรีย์ (organic) เป็นการเพาะปลูกพืช ตามธรรมชาติ และปลอดสารเคมี เป็นที่นิยมของผู้บริโภคในต่างประเทศที่มีฐานะดี โดยเฉพาะในสหภาพยุโรป ในการ ส่งออกไปสหภาพยุโรปนี้ต้องปฏิบัติตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง ผ่านการตรวจรับรองและอนุญาตจากหน่วยงาน FVO (Food and Veterinary Office ภายใต้ Directorate General of Health & Consumers หรือ DG SANCO คณะกรรมาธิการยุโรป)²⁴ ให้ส่งไปสหภาพยุโรปได้ ดังนั้น ไทยควรเร่งรัดการพัฒนา การผลิต การขออนุญาต และ รับรองสินค้า organic ของไทยให้มีความหลากหลายยิ่งขึ้นด้วย ให้ได้รับการรับรองและติดตามสากลเช่น Global G.A.P.²⁵ เป็นการเพิ่มโอกาสและขยายการส่งออกสินค้าเกษตรที่ไทย ทั้งนี้ กรมวิชาการเกษตร²⁶ เป็นหน่วยงานที่ เชี่ยวชาญสามารถให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องการเพาะปลูกพืช organic ได้

*****

ศึกษาและวิเคราะห์โดย : น.ส. พรศิริ เมฆวิชัย
ส่วนอำนวยการ/ บส.
มีนาคม 2557

²³ ทิศทางนโยบายสินค้าเทคโนโลยีชีวภาพและ GMOs ของไทย ที่มา : <http://library.unu.ac.th>

²⁴ ที่มา : ec.europa.eu/food/

²⁵ ที่มา : www.globalgap.org

²⁶ ที่มา : www.doa.go.th